

BIR UMR GO‘YOKI AZIM CHINORDIR YOXUD BERDAQNI ANGLAMAY TURIB...

Xoliqova Gullola Yoqub qizi

ToshPTI Pediatriya ishi va tibbiy biologiya fakulteti

4-kurs 409-guruhi talabasi

Email: xoliqovagullola0529@gmail.com

Utebaeva Baxargul Umirbay qizi

ToshPTI 1-Pediatriya va xalq tabobati fakulteti

3-kurs 317-guruh talabasi

Email: bakhargulutebaeva@gmail.com

Annotatsiya: Qoraqalpoq adabiyotining asoschilaridan biri Berdaq (Berdimurod) Qarg‘aboy o‘g‘lining Sharq madaniyati va adabiyotini rivojlantirishga kelajak avlodni Vatanga, xalqqa muhabbat va sadoqat ruhida tarbiyalash, turli xalqlar o‘rtasida do‘stlik munosabatlarini rivojlantirishga qo‘shgan bebaho hissasi ulkandir. Ushbu maqolada shular haqida qisqacha so‘z yuritsak.

Аннотация: Один из основоположников каракалпакской литературы, сын Бердака (Бердимуроада) Каргабой, внесне оценимый вклад в развитие восточной культуры и литературы, в дело воспитания подрастающего поколения в духе любви и верности Родине, людей, развитие дружеских отношений междуразными народами. Кратко поговорим о них в этойстатье.

Annotation: One of the founders of Karakalpak literature, the son of Berdak (Berdimurad) Kargaboy, made an invaluable contribution to the development of Eastern culture and literature, to the work of educating the next generation in the spirit of love and loyalty to the Motherland, the people, and the development of friendly relations between different peoples. Let’s talk about them briefly in this article.

Kalit soʻzlar: milliy mavqe, hassos shoir, qadr-qimmat, oʻlmas meros, gʻurur, iftixor, porloq хотира.

Ключевые слова: национальный статус, чуткий поэт, ценное, неизгладимое наследие, гордость, гордыня, светлая память.

Key words: national status, sensitive poet, valuable, indelible heritage, pride, pride, bright memory.

Har bir xalqning oʻzligini, milliy mavqei va qadr-qimmatini dunyoga tanituvchi ulugʻ farzandlari boʻladi. Ularning qoldirgan oʻlmas meroslari ayni xalqning nafaqat oʻtmishini, balki buguni va kelajagini ham belgilaydi. Biz ulugʻ Berdaq shoirni nafaqat qoraqalpoq, butun xalqimizning ana shunday ardoqli farzandlaridan biri sifatida doimo qadrlaymiz. Har yili mamlakatimizda 27-noyabr kuni qoraqalpoq elining buyuk shoiri Berdimurot Qargʻaboy oʻgʻli Berdaqning tavallud ayyomi keng nishonlanadi. Xususan Qoraqalpogʻistonning shahar va tumanlarida, maʼnaviyat va maʼrifat maskanlarida berdaqxonlik tadbirlari oʻtkaziladi. Uning sheʼr va dostonlaridan namunalar oʻqiladi. Berdaq siymosi haqiqiy maʼnoda nainki qoraqalpoq, balki butun turkiy xalqlarning gʻurur va iftixori timsoliga aylangan.

Tarixiy maʼlumotlarga koʻra Berdaq 1827 yilda Orolboʻyidagi Boʻzatov tumani hududida tavallud topgan. Bolaligidan maʼrifatga, adabiyotga mehr qoʻydi. Qoraqalpoq xalqining maqol va matallari, lapar va dostonlarini qiziqish bilan oʻrgandi. Avval ovul maktabida, keyin oʻsha darvning yirik taʼlim maskanlaridan hisoblangan Qoraqum eshon madrasasida saboq oldi. Diniy va dunyoviy fanlar bilan birga Alisher Navoiy, Abdurahmon Fuzuliy, Abdulqodr Bedil, Fariduddin Attor, Maxtumquli, Soʻfi Ollyor singari sharq mutafakkirlari hayoti va ijodini astoydil oʻrgandi.

Berdaqning hayot yoʻli va ijodi haqida qancha koʻp soʻzlasakda oz. Shuning uchun yoshlarimiz oʻrtasida Berdaqning ijodini keng targʻib qilish va asarlarini oʻzbek tiliga tarjima qilish va yosh avlodga yoshlarimizga xalqimizga ommaga tanishtirish lozim. Mashhur adabiyot va sanʼat arbobi xalq shoirining porloq

xotirasi hurmatiga Nukus va boshqa shaharlar ko'chalariga, bog' va xiyobonlarga, kinoteatrlarga Berdaqning nomi berilgan.

Mamlakatimizdagi nufuzli teatlardan biri Berdaq nomidagi Qoraqalpoq davlat musiqali teatri nafaqat o'zimizda balki chetellarda ham mashhur. Berdaq xalqning o'tli dardiga malham bo'luvchi harorat bag'ishlash barobarida, kitobxonga hassos shoir dard-alamlaridan xabar yetkazishga qodir bo'lgan buyuk xalq kuychisidir. Buni yaxshi anglagan shoir o'z sherlaridagi kechinmalar mohiyatiga ishora qilish orqali kitobxonni bilim olish uchun diqqatini qaratish kerak bo'lgan nuqtalarga alohida urg'u berib asarlar she'rlar yozgan. Buyuk shoir Berdaqning ijodi va hayot yo'lini chuqur o'rganmog'imiz biz uchun, barcha adabiyotshunoslar, kitobxonlar uchun, yoshlarimiz o'rtasida keng targ'ib qilishlarini yanada jonlantirish lozim deb bilamiz. Berdaq hayoti va ijodini targ'ib qilishda innovatsiyalardan keng foydalanib Berdaqning she'rlarini zamonaviy tarzda kuylanishini, asarlaridan sahnalashtrilgan qisqa video lavxalarni ko'plab tillarda tayyorlash hamda kinofilmlar orqali Berdaqning faoliyatini yoritsak maqsadga muvofiq bo'ladi.

Bu borada "Men turli sinov va kurashlarda toblangan, iymon-irodasi mustahkam xalqimizning aql-zakovati va azmu-shijoatiga ishonaman." deydi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev. Ilm-fan taraqqiy etmagan hech bir davlatda erkin va farovon jamiyat qurib bo'lmasligini hayotning o'zi takror-takror isbotlagan. Shiddatli va tez o'zgarayotgan hozirgi zamonimizda o'tmish va kelajakni bir-biriga bog'lovchi zanjir yoshlarning yuksak darajadagi bilim salohiyati va barcha sohalarda ilg'or darajadagi bilimlari orqali ekanligini o'tgan va hozirgi zamondagi adiblarning barcha asarlarida ta'kidlangan.

Xulosa o'rnida hech ikkilanmay shuni aytoLAMANKI, Qoraqalpoq xalqining serqirra ijodkorlaridan biri Berdaq ijodi va hayot yo'lini chuqur o'rganib barcha insoniy fazilatlarni yanada mustahkamlashimiz, talaba yoshlar o'rtasida keng targ'ib qilishimiz lozim. Berdaq hayoti va ijodini targ'ib qilishda yuqori sifatli inovatsiyalar danfoydalanib Berdaqning she'rlarini zamonaviy tarzda kuylanishini, asarlaridan sahnalashtrilgan qisqa video lavxalari tayyorlab borilmoqda hamda

kinofilmlar yaratish orqali ijodkorning faoliyatini ommaga tanishtirishlar davom etmoqda. O‘ylaymizki, ijodkorning barcha she’rlari, dostonlari doimo xalqimizning yuragidan joy olib kelmoqda.

Yillar o‘tgan sayin biz amalga oshirayotgan targ‘ibotlar albatta o‘z samarasini ko‘rsatadi degan umiddamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Из каракалпакской классики "БЕРДАХ".
2. Prezident Shavkat Mirziyoyevning O‘zbekiston Respublikasi mustaqilligining yigirma to‘qqiz yilligiga bag‘ishlangan tantanali marosimdagi nutqidan. 30.08.2020 yil.
3. B. Qurbonboyev Berdaq va o‘zbek adabiyoti, T., 1986.
4. Berdaq milliy madaniyatimizning buyuk namoyondasi nomli metodik qo‘llanma. Nukus2017 yil.
5. Prezident Shavkat Mirziyoyevning O‘zbekiston Respublikasi mustaqilligining yigirma to‘qqiz yilligiga bag‘ishlangan tantanali marosimdagi nutqidan. 30.08.2020 yil